

Verschenen	www.volkskrant.nl
Auteur	Ellen De Visser
Datum	11 juli 2012

Internationale angst ongegrond; niet meer euthanasie door wet

De euthanasiewet heeft niet geleid tot een toename van het aantal euthanasiegevallen. De internationale angst dat de wet de deur zou openzetten voor meer gevallen van levensbeëindiging wordt daarmee ontkracht.

Die conclusie valt te trekken uit landelijk onderzoek naar medische beslissingen rond het levenseinde dat is uitgevoerd op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid. De 6.000 artsen die voor het onderzoek werden ondervraagd, konden vrijuit spreken: het ministerie van Justitie gaf de garantie dat hun informatie niet zou worden gebruikt voor een eventuele vervolging.

Het onderzoek wordt sinds 1990 om de vijf jaar herhaald. Het moet duidelijk maken wat zich werkelijk afspeelt aan het bed van terminale patiënten. Het eerste deel van het onderzoek, dat in The Lancet wordt gepubliceerd, gaat vandaag naar de Tweede Kamer.

De euthanasiewet, die in 2002 werd ingevoerd, legaliseerde euthanasie onder strikte voorwaarden. In het buitenland bestond de vrees dat daardoor het aantal gevallen van euthanasie fors zou stijgen. Dat blijkt niet het geval. Na een aanvankelijke daling in 2005 is het aantal euthanasiegevallen nu terug op het oude niveau van voor de wet.

In 2010 werd bij 4.050 patiënten euthanasie en hulp bij zelfdoding toegepast; dat is 2,9 procent van alle sterfgevallen.

Transparantie

Ook de transparantie, een belangrijke doelstelling van de wet, is toegenomen. In de jaren voor de euthanasiewet beëindigden artsen zo'n duizend keer per jaar het leven van een patiënt zonder dat die daar expliciet om had gevraagd en dat aantal bleef na invoering van de wet nagenoeg gelijk. Ook dat kwam Nederland op buitenlandse kritiek te staan. Maar het aantal gevallen van levensbeëindiging zonder verzoek blijkt nu fors gedaald, van duizend naar nog maar driehonderd.

Onderzoeksleider Bregje Onwuteaka-Philipsen, hoogleraar levenseinde-onderzoek aan het VUmc, noemt die afname 'verrassend'.

Vermoedelijk speelt de toegenomen openheid over euthanasie een rol, zo denkt zij. 'Artsen praten al in een vroeg stadium met hun patiënten over het levenseinde. Daardoor is ingrijpen op het laatste moment, als de patiënt zich niet meer kan uiten, minder vaak noodzakelijk.'

Ook de aandacht voor palliatieve zorg - stervensbegeleiding die gepaard gaat met intensieve pijnbestrijding - heeft effect gehad.

Voor het eerst is in het onderzoek ook het aantal patiënten genoteerd dat overlijdt door bewust te stoppen met eten en drinken. Het gaat om 0,4 procent van alle sterfgevallen, ongeveer 550 mensen per jaar.

De helft van hen doet dat nadat hun euthanasieverzoek is afgewezen.